

KAMUOYU İLE PAYLAŞILAN “YENİ BİR YÜKSEKÖĞRETİM YASASINA DOĞRU” BAŞLIKLİ BELGEYE İLİŞKİN ANKARA ÜNİVERSİTESİ SİYASAL BİLGİLER FAKÜLTESİ’NİN GÖRÜŞÜ

Bilindiği üzere, Türkiye’de yükseköğretim, 1980 Askeri Darbesi’nin ardından kurulmuş olan YÖK tarafından şekillendirilmiştir ve hala böyle olmaya devam etmektedir. Bu süreçte, akademik özgürlükler ortadan kaldırılmış ve üniversite adeta ordu benzeri anti-demokratik ve hiyerarşik bir biçimde örgütlenmiştir. YÖK’ün geçmiş yıllardaki faaliyetleri ve kararları, yükseköğretim kurumlarının ihtiyaçlarını ve kamu yararını gözetmekten uzak olmuştur. Bu faaliyet ve kararlar neticesinde, yükseköğretim yapısında derin sorunlar ortaya çıkmış ve bu sorunlar zamanla kemikleşmiştir. YÖK tarafından kamuoyuna duyurulan “Yeni Bir Yükseköğretim Yasasına Doğru” isimli belge (**Belge**), bu sorunlara çözüm getirmek yerine, mevcut haliyle anti-demokratik ve hiyerarşik yükseköğretim yapısının sürdürülmesi ve yeni uluslararası istihdam düzeninin ihtiyaçlarının karşılanması amacını taşımaktadır. Bu girişimin anti-demokratik eğilimlerden kaynaklandığı ve sorunlara çözüm getirme amacını taşımadığı, Belge’nin yükseköğretim kurumlarına ve kamuoyuna sunulmuş biçiminden dahi anlaşılmaktadır. Hiçbir akademik çalışmaya referans vermeyen, akademik ciddiyetten yoksun, önerileri muğlak, oldukça merkeziyetçi bir üsluba sahip ve dar bir zamanda tartışılması istenen bu metin, bir yasa taslağı olmaktan uzaktır ve hazırlayanların hakiki niyetlerini kamuoyu ile açık şekilde paylaşmak istemedikleri izlenimini vermektedir. Öyle ki anayasa değişiklikleri gerektiren kapsamda bir dönüşümden bahsedilirken, bu dönüşümün alelacele gerçekleştirilmesine dönük bir dayatma söz konusudur.

Diğer taraftan, tartışılmaz olan, Türkiye’de yükseköğretimin yeniden yapılandırılması ihtiyacıdır. Üniversite fikri, başından beri her türlü imtiyazın ortadan kaldırılması için hakikatin araştırılmasına ve özgürce ifade edilmesine dayanır. Bu, ancak varoluşunu kendi ihtiyaçlarına göre belirleyen, olabildiğince özerk kurumlarla mümkündür. Fakat kamuoyuna tartışılması için sunulan Belge’yle yükseköğretim kurumlarının üzerindeki siyasi denetimin arttırılması ve üniversite fikrini dışlayacak biçimde bu kurumların ticari işletmelerin işleyiş mantığına tabi kılınması amaçlanmaktadır. Belge’nin öngördüğü değişikliklerin dayandığı bu anlayışı belirleyen ilkeler ve bu doğrultuda getirilen öneriler, üniversite fikrini çeşitli açılardan ihlal etmektedir.

Belge’de vurgulanan temalar dokuz başlık altında özetlenebilir. Bu temalara ilişkin eleştiri ve önerilerimiz aşağıda sunulmuştur.

1. İLKELER

Belge’de yükseköğretimin işleyişine ilişkin ilkeler "ticari işletme kavramından" hareketle, yükseköğretim ise bir sektör olarak tanımlanmaktadır. "Ticari işletme kavramı"nın şekillendirdiği bir yükseköğretim yapısı, ancak kısa vadeli kâr güdüsü ve toplumun küçük bir kesimine fayda sağlama kaygısı ile bilgi üretebilir. Nitekim toplumun geniş kesimlerinin erişimine açık bir yükseköğretim yapısı kâr güdüsünden hareketle şekillendirilemez.

Bu ilkeler kamu yararına dönük sonuçlar üretmeyecek, zaten çok yüksek düzeyde yaşanan “fırsat eşitsizliği”ni tırmandıracaktır. Belge’de öngörülen, mevcut vakıf üniversitelerine ilaveten oluşturulmak istenen özel üniversiteler ve yabancı üniversiteler ile devletin “kendi finansman kaynaklarını” yaratmaya terk ettiği devlet üniversitelerinin, kısa sürede özelleşmesi (başka alanlarda -sanat, sağlık, yükseköğretim

öncesi eğitim- yapılmaya çalışıldığı gibi) ve yükseköğretimde büyük bir çöküntü ile karşı karşıya kalınması kaçınılmaz olacaktır. Mali özerklik bu olmasa gerek. Mali özerklik, bir kurumun kendi finansman kaynaklarını bulması, yaratması değil, ayrıca kendisine tahsis edilen kamu kaynakları üzerinde ihtiyaçları doğrultusunda serbestçe tasarruf etmesidir. Araştırma ve kaynak kullanım özgürlüğü, akademik yetkinliğe bağlı istihdam ve erişilebilir eğitim kavramlarından hareketle genel kabul görmüş evrensel akademik değerlerin temel ilkeler olarak benimsenmesi kamu yararının sağlanmasının ön koşuludur. Bu nedenle, akademik özgürlük, mali ve idari özerklik, akademik süreçlere katılımın güçlendirilmesi gibi temel ilkelerden vazgeçilemez.

2. YÜKSEKÖĞRETİM KURUMLARININ STATÜLERİ

Belge’de yükseköğretim kurumlarının birkaç açıdan farklılaştığı tespit edilmektedir. İlk olarak devlet/vakıf üniversitesi/özel üniversite farklılaşması önerilmektedir. Yönetim açısından kurumsallaşmış/kurumsallaşmamış olan üniversite ayrımı yapılmaktadır. Son olarak yoğunlaşma alanları bakımından araştırma/egitim kurumları ayrımına gidilmektedir.

Bu ayrımların hangi kriterlere göre ve hangi referanslarla geliştirildiği açık değildir. Vakıf üniversitelerinin şu ana kadarki sorunları düşünüldüğünde, ayrıca “özel üniversite” ve “yabancı üniversite” kategorilerine neden ihtiyaç duyulduğu ve bu kategoriler içindeki kurumların akademik yeterlik ve yetkinliklerinin ne olacağı soruları etrafında ciddi bir belirsizlik söz konusudur.

Kurumsallaşmış/kurumsallaşmamış üniversite ayrımı, yükseköğretim kurumları arasındaki yetkinlik farklarının ebediyen süreceğini kabul etmektedir. Bu bağlamda mevcut Belge’de yükseköğretim yapısını iyileştirmeye dönük bir stratejiden bahsetmek mümkün değildir.

Araştırma/egitim kurumları ayrımı, muğlaklık içermektedir. Araştırma ile öğretimin birbirinden ne şekilde ayrıştırılabileceği başlı başına bir sorundur. Mevcut Belge’de bu tartışma yer almamaktadır.

Yükseköğretim kurumlarının hangi alanlarda ve ne şekilde ihtisaslaşacaklarına yasa ile müdahale edilmesi, kurumların gelişmesini engelleyecektir. Oysa ihtisaslaşma süreci, ancak kurumlar arası etkileşim ve kaynak transferinin akılcı yapılması sayesinde olumlu neticeler verecektir. Bu nedenle yükseköğretim kurumlarının ihtisaslaşma sürecinin yükseköğretim kurumları arasındaki işbirliğiyle belirlenmesi gerekir. Diğer bir deyişle, her kurum kendisiyle yoğun ilişkide olduğu diğer kurumlarla istişare içinde öğretim ve araştırma alanlarında ne şekilde ihtisaslaşacağına karar vermelidir. Bu etkileşim neticesinde, ihtisaslaşma süreci YÖK/TYK gibi tepeden bakan ve yereldeki süreçleri görmesi mümkün olmayan kurumlar tarafından değil yükseköğretim kurumlarının kendilerine ilişkin planlamaları ile şekillenen bir koordinasyon süreci vasıtasıyla gerçekleştirilmelidir.

3. YÜKSEKÖĞRETİM KURUMLARININ YÖNETİM YAPISI

Bu Belge’de, yükseköğretim kurumlarının yönetimine ilişkin yeni kurumların oluşturulması önerilmektedir. Bu çerçevede Belge’ye göre YÖK’ün yerini Türkiye Yükseköğretim Kurulu (TYK) alacak ve bu yapının yönetsel mimarisini şekillendirecek diğer alt kurumlar oluşturulacaktır.

Bu bağlamda kurumsallaşmış yükseköğretim kurumlarında "üniversite konseyleri"nin

kurulması, ancak bu konseylerin oluşumuna üniversite bileşenlerinin katkısının sınırlandırılması öngörülmektedir. Belge'ye göre bu konseye üniversite bileşenleri dışından üyeler atanacaktır. Önerilen yapı bu yükseköğretim kurumlarının işleyişinin etkinliğini arttırmayacaktır çünkü akademik özerkliğin içinin boşaltılmasına ve yeni bürokratik katılıkların oluşmasına neden olacaktır. Belgedeki genel sorun, tüm dikkatin yeni kurumlar oluşturulmasına ve bu kurumların idari yapısının belirlenmesine sarf edilmesidir. Bu durum bir perspektif daralmasına işaret etmektedir. Daha öncelikli bir konu olan karar alma süreçlerine katılım ise, genişletici değil daraltıcı düzenlemeler üzerinden tarif edilmiştir.

“Üniversite Konseyi” adı verilen yeni kurum ve kurullar icat etmek yerine üyelerini üniversite bileşenlerinin seçeceği bir **yönetici kurulun** gerekli idari atamaları yapmasına olanak sağlamak, üniversitelerin üretken ve demokratik işleyişini mümkün kılacaktır. Bu bağlamda adem-i merkeziyetçi yönetim yapısını güçlendirmek temel bir ilke olmalı ve fakültelere mali, idari ve akademik açıdan daha fazla yetki ve sorumluluk verilmelidir.

4. YÜKSEKÖĞRETİM YAPISININ KOORDİNASYONU

Belge'de, YÖK'ün yerini alacak TYK'nin idari olarak özerk olması planlanmakla birlikte, TYK üyelerinin seçim sürecine üniversite bileşenlerinin katkısı sınırlandırılmakta ve bu katkı için dolayimli yöntemler önerilmektedir.

TYK'nin Genel Kurul, Yürütme Kurulu ve Başkanlık olmak üzere üç organdan oluşması öngörülmektedir. Genel Kurul 21 üyeden oluşacaktır, bu üyeleri Bakanlar Kurulu, Cumhurbaşkanı, Rektörler Kurulu ve Meclis belirleyecektir. Sürekli görev yapmaları öngörülen Yürütme Kurulu üyelerinin sayısı ise 9 olarak tespit edilmektedir, ancak üyelerin hangi mekanizmayla belirleneceğine değinilmemektedir. Ayrıca Başkanlık organı hakkında hiçbir düzenleme yer almamaktadır. **Kısacası TYK Genel Kurulu üyelerinin seçimine akademisyenler hiçbir şekilde doğrudan katılamayacaklardır.**

Diğer taraftan Üniversitelerarası Kurul yerine Rektörler Kurulu'nun ihdas edildiği anlaşılmaktadır fakat kurulun işlevi açık şekilde tarif edilmemektedir. Ek olarak bir danışma kurulu olarak toplanacağı izlenimini veren Yükseköğretim Şurası öngörülmektedir.

Önerilen yapı yükseköğretim yapısının genel anlamda koordinasyonundan ziyade YÖK'ün yerini alması öngörülen merkeziyetçi TYK'nin iç işleyişini tarif etmektedir. Bu nedenle Belge yükseköğretim yapısının koordinasyonuna ilişkin yapıcı herhangi bir öneri sunmamaktadır. Üstelik TYK'nin yapısı YÖK ile büyük benzerlikler arz etmektedir. Dolayısıyla yükseköğretim yapısında yaşanan sorunların en önemli nedenlerinden olan anti-demokratik ve merkeziyetçi pratikler devam edecektir. Eğer bu Belge'yle önerilenler yasalaşırsa, mevcut kronik sorunlar derinleşecektir.

Bu bağlamda artık tutulması gereken yol yükseköğretim yapısının koordinasyonunun demokratikleştirilmesidir. Eğer yükseköğretim yapısının TYK tarafından koordine edilmesi isteniyorsa, aşağıda belirtilen ilkeler uyarınca düzenlemelere gidilmesi elzemdir.

- TYK üyeleri doğrudan doğruya bu metinde önerilen üniversite **yönetici kurulları** tarafından seçilmelidir.
- TYK'nin yönetsel yapısı siyasi karar alma organlarından bağımsız kılınmalıdır.

- TYK'nin asli görevi yükseköğretim kurumlarının yönetsel süreçlerine müdahil olmak değil, yükseköğretim kurumları arasında etkin bir akademik koordinasyon sağlanmasına yardımcı olmaktır.

5. YÜKSEKÖĞRETİM KURUMLARINDA EĞİTİM

Belge'de eğitim konusunda uzaktan eğitim, kalite ve akreditasyon vurgusu yapılmakta, ancak bu kavramlar açık bir biçimde tanımlanmamaktadır. Bunun yanı sıra eğitimin finansmanına ilişkin hiçbir tespit ya da öneride bulunulmamaktadır. Öğretimde temel amaç, kurumların öğretim programlarını özgürce belirleyebilecekleri bir ortamın oluşturulması olmalıdır. **Devlet üniversitelerinde öğretim hiçbir şekilde, hiçbir aşamada paralı olmamalıdır.**

Eğitimin finansmanına ilişkin strateji hizmet alımına ilişkin bir ücretlendirme politikasına dayandırılırsa ortaya bir kısır döngü çıkacaktır. Çünkü böyle bir tercih yükseköğretimin erişilebilirliğini, ekonomik büyüme ve gelir paylaşımında adalet gibi yurttaşların kısa vadede kontrol edemeyecekleri dinamiklere bağımlı kılacaktır. Ekonominin daraldığı dönemlerde yükseköğretim de durağanlığa girecek ve ekonomideki dönemsel daralmaların kronik krizlere dönüşmesinin önü açılacaktır. Oysa yurttaşların ödediği vergilerin etkin kullanımı ile toplumun mümkün olan en geniş kesimlerinin yükseköğretime ücretsiz erişiminin amaçlanması, hem bahsedilen kısır döngü ihtimalini ortadan kaldıracak hem de kamu yararı ilkesini hayata geçirecektir.

6. YÜKSEKÖĞRETİM KURUMLARINDA ARAŞTIRMA

Belgede yükseköğretim kurumlarında üniversite-dışı fonlarla yürütülen araştırma faaliyetlerinin yasal çerçeveye oturtulması önerilmektedir. Bu ve benzeri fonların kullanımını kolaylaştırmak amacı ile “araştırmacı” ve “doktora sonrası araştırmacı” adı verilen iki istihdam pozisyonunun ihdas edilmesi öngörülmektedir.

Araştırma faaliyetlerine ilişkin üniversite-dışı kaynak sağlanmasına yönelik düzenlemeler mevcut yapı içerisinde yeterince esnektir. Bu bağlamda önerilen yeni uygulamaların üniversite-dışı kaynaklarda bir artış sağlayacağı varsayımı mesnetsizdir. Farklı istihdam pozisyonlarının tanımlanması mevcut eksikliklerin giderilmesi konusunda olumlu bir sonuç yaratmayacaktır çünkü eldeki kaynaklar halihazırda yetersizdir.

Bu nedenle öncelikle yükseköğretim yapısının reformu bağlamında kamu kaynaklarından araştırma faaliyetlerine ayrılacak payın hangi ölçüde göre belirleneceği netleştirilmelidir.

Araştırma faaliyetlerine aktarılan kamu kaynaklarının ivedilikle OECD ortalaması seviyesine yükseltilmesi bu bağlamda atılması gereken ilk adımdır. Araştırma bütçesinin bu seviyeye yükseltilmesi araştırmacılara sağlanan sürekli kadroların ihdas edilmesini sağlayacak ve mevcut sıkıntıları hafifletecektir.

7. YÜKSEKÖĞRETİM KURUMLARININ GERÇEKLEŞTİRECEĞİ TOPLUMSAL HİZMETLER

Mevcut Belge'de yükseköğretim kurumlarının sunduğu toplumsal hizmetler iktisadi kalkınmanın ana unsurları olarak algılanan firmalarla yükseköğretim kurumları arasındaki ilişki bağlamında tarif edilmektedir. Oysa toplumsal hizmet kavramı

Belge’de de belirtildiği gibi çevresel, teknolojik, kültürel ve toplumsal sorunların çözümüne katkıda bulunmayı, projeler yürütmeyi ve etkinlikler düzenlemeyi de içeren daha geniş kapsamlı bir faaliyet kümesine işaret eder. Ancak söz konusu metin izleyen paragraflarda yaptığı açıklamalarla yükseköğretim kurumlarının sunabileceği faaliyetler yelpazesini daraltmayı öngörmekte ve kaynakların kamu yararı için kullanımının önüne geçmektedir. Öyle anlaşılıyor ki firmaların AR-GE faaliyetlerinin maliyeti yükseköğretim kurumları eliyle yurttaşların sırtına yüklenmek istenmektedir.

Yükseköğretim kurumlarının sunduğu toplumsal hizmetlerin tüm toplum kesimlerine hitap etmesi gerekir. Yapılması gereken geniş toplum kesimlerinin yükseköğretim kurumlarından talepte bulunabilmelerinin önünü açacak bir strateji geliştirmektir.

8. YÜKSEKÖĞRETİMİN DENETİMİ VE KALİTE GÜVENCESİ

Belge’de yükseköğretim, denetlenmesi gereken bir faaliyetler bütünü olarak tarif edilmektedir. Bu nedenle yükseköğretim faaliyetlerinin "kalitesi"nin nicel olarak ölçülebileceği varsayılmaktadır. Kalite denetimini sağlamak için ise bir *Denetim ve Kalite Koordinatörlüğü* kurulması öngörülmekte ve bu sayede "sadece girdi değil (akademik) çıktı"nın da denetlenebileceği varsayılmaktadır. Akademik çıktı, denetlenmesi gereken bir faaliyet olarak görülmektedir. **Fakat yükseköğretim faaliyetlerinin nicel olarak ölçülebileceği varsayımı mesnetsizdir; ayrıca akademik çıktının denetlenmesine yönelik her uygulama akademik özgürlüklerin ihlali anlamına gelecektir.**

Üniversitelerin her türlü mali ve idari faaliyeti halihazırda hukuka uygunluk denetimine tabidir. Bu nedenle "kalite denetimi" adı altında yürürlüğe konması düşünülen uygulamaların temel hedefi akademik faaliyetlerin niteliksel denetiminin akademik olmayan kıstaslarla yapılmasıdır. **Dolayısıyla öngörülen düzenleme doğrudan doğruya “kalite denetimi”ni gerçekleştirecek kurum ve kurulların uygun görmediği akademik faaliyetleri sansürleme ve engelleme sonucunu doğurabilecektir.** Bu koşullar altında gerçekleştirilecek faaliyetler, sonuçlarından bağımsız olarak, akademik faaliyet olma niteliğini yitirir.

Diğer taraftan akademik faaliyet elbette niteliksel bir denetime tabi tutulmalıdır. Ancak bu niteliksel denetimin temel amacı bu faaliyeti yürütenleri ödüllendirmek ya da cezalandırmak değil, söz konusu bilimsel faaliyetin yetkinliğinin artırılması olmalıdır. Dolayısıyla, akademik faaliyetlerin denetimi "kalite denetimi"ni sağlayan mekanizmalar aracılığıyla değil akademisyenlerin seçtiği akademik kurul ve jürilerin değerlendirmeleri neticesinde sağlanmalıdır.

9. AKADEMİK İSTİHDAM VE AKADEMİSYENLERİN ATAMA/YÜKSELTME KOŞULLARI

Mevcut Belge dört konuda istihdam ve atama/yükseltme koşullarına ilişkin köklü değişiklikler öngörmektedir. İlk olarak, akademisyenlerin akademik faaliyetlerinin yetkinliğinin “performans kriterleri” çerçevesinde ölçülmesi önerilmektedir. Söz konusu değişiklik farklı disiplinlerdeki akademik faaliyetlerin benzer parametreler uyarınca ve dolayısıyla toptancı bir yaklaşım vasıtasıyla değerlendirilmesi sonucunu doğuracaktır. Bu toptancı yaklaşım, yaratıcı akademik faaliyetlerin örselenmesine neden olacaktır. Oysa “performans kriterleri” değil, akademinin kendi kurumları içinde belirlediği kriterleri kullanmak, akademisyenlerin üretkenliğine ve yetkinliğine katkıda bulunacaktır.

İkinci olarak, **akademisyenlerin istihdam güvencesi ortadan kaldırılmaktadır**. Bu bağlamda akademisyenlerin uzun erimli ve özgür akademik faaliyet yürütebilmeleri imkânsız kılınmaktadır. Akademik faaliyetlerin giderek daha sofistike hale geldiği günümüz dünyasında, bilime ve sanata yapılacak nitelikli bir katkı için gittikçe daha uzun ve yoğun çalışma yürütülmesi gerektiği açıktır. İşten atılma kaygısı olan bir akademisyenin bu tip bir çaba içine girmesi imkânsız hale gelir. Türkiye gibi birçok disiplinde daha fazla ve daha yetkin akademisyene ihtiyaç duyulan bir ülkede mevcut öneri gerçekçi değildir. **Ülkemizin ihtiyaçları göz önüne alındığında temel sorun akademisyenler arasında istihdam üzerinden bir rekabet ortamı oluşturulması değil mevcut akademisyen açığını en nitelikli insanların katılımıyla kapatabilmektir**. Dolayısıyla bugünün koşullarında istihdam güvencesinin, akademik istihdam politikasının temelini oluşturması zorunludur.

Üçüncüsü, atama/yükseltme süreci içinde, unvanların kadroya bağlı kılınması öngörülmektedir. Bu öneri, akademik pozisyonların bürokratik pozisyonlara tabiyeti sonucunu doğuracaktır. Örneğin, doçentlik sınavına girmek hakkı kadro koşuluna bağlanacaktır. Söz konusu düzenleme her ne kadar yükseköğretim kurumlarında kadrosu bulunmayanların akademik bir unvan olan doçentliğe başvurmasını engelleyecekse de doçentlik kriterini sağlayan akademisyenlerin doçentlik unvanına başvurmasının da önüne geçecektir. Dolayısıyla bu tip bir düzenleme akademik yetkinliğe ilişkin başarının cezalandırılmasına yol açacaktır.

Türkiye’de bugün büyük bir öğretim elemanı açığı bulunmaktadır. Ancak bu sorunun çözümü için yapılacak düzenlemelerin akademik niteliklerden fedakârlık yapmamayı gözetmesi gerekir. YÖK Başkanı demeçlerinde, gelecek on yıl içinde on binlerce doktora tezinin yazılması gerektiğini vurgulamaktadır. Amaç buysa, unvan-kadro ilişkisi mevcut Belgedekinin tam tersi şekilde kurulmalıdır: Bu konuda atılacak ilk adım Belgede adı bile geçmeyen araştırma görevlilerinin ivedilikle iş güvencesine kavuşturulması olmalıdır. Ayrıca, yardımcı doçent, doçent ve profesörlerin istihdamının sürekliliği garanti altına alınmalıdır.

Son olarak, yükseltme kriterlerinin TYK tarafından belirlenmesi önerilmektedir. Akademik ihtisaslaşmanın hızla arttığı günümüz dünyasında farklı disiplinlerden gelen akademisyenlerden oluşan bir kurulun, özgün niteliklerini bilmedikleri bir disipline ilişkin hakkaniyetli ve yetkinliği artırıcı kriterler koyamayacağı açıktır. Yükseltme kriterlerini aynı disiplin içinde faaliyet gösteren akademisyenler belirlemelidir.

YÖK/TYK'nin bu metinde önerilen şekilde faaliyetlerini akademik koordinasyon temelli bir stratejiye dayandırması durumunda, atama/yükseltme kriterlerine ilişkin günümüzde yaşanan kafa karışıklıkları da ortadan kalkacaktır. İstihdam ve atama/yükseltme kriterlerine ilişkin iki temel mesele mevcuttur. Bunlardan birincisi, akademisyenlerin yetkinliklerini yükseltmeye ilişkin yeni yöntemlerin bulunmasıdır. İkinci temel sorun ise, yüksek yetkinliğe sahip bir kitlenin akademik yapıda yer bulmasını özendirecek düzenlemelerin kurumsallaştırılmasıdır. Mevcut Belgede, bu iki meseleye çözüm getirecek nitelikte öneriler sunulmamaktadır.

Bu bağlamda yükseköğretim reformu üç konuda kapsamlı bir strateji belirlemelidir. Bunlardan birincisi, ücret politikası ve özlük haklarına ilişkindir: Önümüzdeki yıllarda yetkin ve çok sayıda kişinin akademi yaşamına katılmasını özendirmek, yükseköğretim yapısının önündeki en önemli görevdir. **Bu görevi başarıyla yerine getirmek için ücretler OECD ortalamasına yükseltilmeli, özlük haklarında yaşanan sorunlar çözülmeli ve kadrolu-güvenceli istihdam sağlanmalıdır**. İkincisi, istihdamın devamına ve istihdam koşullarına dair muğlaklıklar bir an önce giderilmelidir. Bahsedilen “kalite denetimi” gibi kavramlar, müstakbel akademisyenleri şu soru ile baş

başa bırakmaktadır: “Eğer akademide güvenceli ve tatmin edici koşullarla istihdam edilmeyeceksem, neden idealizm gerektiren bu hayat biçimini tercih edeyim?” Bu bağlamda muğlaklığı ortadan kaldırıcı ilk adım, istihdam koşullarına ilişkin tek kriterin, akademik ölçütler üzerinden belirlenen yetkinlik olduğunun, reform bünyesindeki her yasal metinde güçlü şekilde vurgulanması olacaktır. Son olarak şu nokta belirtilmelidir ki akademik faaliyet ifade özgürlüğünün sınırsız kullanımını gerektirir ve akademi dışı kriter ve kişilerce denetlenemez. Akademisyenlerin akademik üretimleri sürecinde bu dokunulmazlığa sahip olduklarını bilmeleri yetkin üretimin temel koşuludur.

Yukarıda belirtilen gerekçelerle kamuoyuyla paylaşılan Belgenin hedeflenen yükseköğretim reformuna temel teşkil edemeyeceği açıktır. Bu nedenle Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi olarak yükseköğretimin yeniden yapılandırılması sürecinin bu metinde benimsenen ilke ve öneriler çerçevesinde kapsayıcı ve demokratik bir tartışmaya açılmasını talep ediyoruz.